

Algemeen bestuur

VERGADERDATUM 14 oktober 2022	STUKDATUM 27 september 2022	PROCES	ONDERWERP Voorstel herziening Wgr
STELLER	EIGENAAR Ralph de Haan	VERTROUWELIJK [Ja/nee]	

Voorstel

Rubriek: *Ter besluitvorming*

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld kennis te nemen van de aanpak voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling GBLT als gevolg van de herziening van de Wgr en in te stemmen met:

- Het voorstel voor het inrichten van een ambtelijke werkgroep om de wijzigingen vanuit herziening van de Wgr ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling GBLT voor te bereiden.
- De uitkomsten van deze werkgroep eerst te toetsen in het strategisch overleg met een vertegenwoordiging van de secretaris-directeuren en de hoofden middelen.
- De wijzigingen na afstemming in het strategisch overleg ter besluitvorming voor te leggen aan het algemeen bestuur in het eerste kwartaal 2023.

Medio 2021 heeft het bestuur besloten om tijdelijk een DVO af te sluiten met de gemeente Ommen met de intentie tot een toetreding tot de gemeenschappelijke regeling GBLT. De besluitvorming over de toetreding moet echter nog plaatsvinden. Hiervoor wordt een separaat voorstel voorgelegd aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur wordt voorgesteld om in te stemmen met:

- De werkgroep te laten onderzoeken of vanuit het oogpunt van efficiëntie en bijbehorende tijdslijnen de besluitvorming en daarmee de zienswijze voor een eventuele toetreding van de gemeente Ommen kan worden gecombineerd met de zienswijze ten aanzien van de wijzigingen vanuit de Wgr.

Samenvatting

In de afgelopen periode heeft een bestuurlijke werkgroep het advies opgesteld voor de toekomst van de governance van de gemeenschappelijke regeling GBLT (GR-GBLT). Het was de wens van het algemeen bestuur om ook de herziening van de Wgr, die per 1 juli 2022 van kracht is, mee te nemen in dit proces. Na ampel overleg met de (vertegenwoordigers van) secretaris-directeuren en hoofden middelen, is het dringende advies afgegeven hiervan af te zien. De Wgr-herziening herijkt de democratische positie van de gemeenteraden en algemeen besturen, en vraagt de komende periode veel tijd voor de goede afwegingen door de besturen van de GBLT-deelnemers.

Aangezien de bestuurlijke werkgroep al weet had van de naderende wijziging van de Wgr is door de eerdere wens van het AB al wel aandacht besteed aan enkele van de nieuwe wettelijke mogelijkheden voor algemeen besturen en gemeenteraden. Het resultaat hiervan is een notitie met daarin denklijnen over de nieuwe wettelijke mogelijkheden voor een uitvoeringsorganisatie als GBLT. In de notitie met de denklijnen worden daarnaast ook enkele technisch-redactionele correcties genoemd die te zijner tijd mee kunnen worden genomen. Deze wijzigingen zijn naar verwachting niet limitatief. Ongetwijfeld zal tijdens het proces blijken dat nieuwe technische of redactionele wijzigingen noodzakelijk zijn door tussentijdse (wets)wijzigingen en eventuele vernummeringen van artikelen.

GBLT heeft wettelijk tot 1 juli 2024 de tijd voor het doorvoeren van de wijzigingen. In de bestuursvergadering van 6 juli 2022 is besloten eerst het lopende governance traject af te ronden, zodat de GR van GBLT in ieder geval toekomstbestendig is. Daarnaast is in dezelfde vergadering voorgesteld voor de herziening van de Wgr een nieuwe werkgroep op te richten om de wijzigingen ten aanzien van de GR voor te bereiden.

In deze notitie wordt een voorstel voor de aanpak van de herziening van de Wgr gedaan. De besluitvorming over een eventuele toetreding van de gemeente Ommen moet echter ook nog plaatsvinden. Bij een positieve besluitvorming vraagt een toetreding een vergelijkbare zienswijze procedure bij de deelnemers in GBLT. In dat kader wordt dan ook voorgesteld te onderzoeken of de zienswijze procedures te combineren zijn. Dit in het kader van de bijbehorende tijdslijnen en het efficiënter doorlopen van het proces. Voor de duidelijkheid wordt de besluitvorming over een eventuele toetreding separaat voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur vraagt het algemeen bestuur om in te stemmen met het voorstel.

Stappen in de besluitvorming

Het voorstel voor herziening van de GR op basis van de WGR is besproken in het dagelijks bestuur van 5 oktober 2022 en aangeboden aan het algemeen bestuur. Na besluitvorming door het algemeen bestuur wordt het advies over de herziening van de Wgr ambtelijk voorbereid en ter besluitvorming aangeboden door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur.

Nadat besluitvorming door het algemeen bestuur heeft plaatsgevonden vindt het besluitvormingsproces bij de deelnemers in GBLT plaats conform de herziende Wgr. Door de werkgroep kan tevens worden onderzocht of de zienswijze procedures van de herziening van de Wgr en een eventuele toetreding van de gemeente Ommen kunnen worden gecombineerd.

Door het gewijzigde besluitvormingsproces ten aanzien van het wijzigen van een GR moet rekening worden gehouden met een langere doorlooptijd. GBLT heeft wettelijk tot 1 juli 2024 de tijd voor het doorvoeren van de wijzigingen. Voorgesteld wordt de wijzigingen na een zienswijze procedure en positieve besluitvorming vanaf 1 januari 2024 in werking te laten treden.

Toelichting

Terwijl de bestuurlijke werkgroep voor de toekomst van de governance van de gemeenschappelijke regeling (GR) haar gedachtewisseling afrondde, werd op 15 december 2021 de wet tot wijziging van de

Wgr van kracht. Deze herziening is bedoeld om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Op 21 maart 2022 werd bij Koninklijk Besluit bepaald dat deze wijziging op 1 juli 2022 in werking treedt. De deelnemende gemeenten en waterschappen hebben tot 1 juli 2024 de tijd om hun gemeenschappelijke regelingen aan te passen.

De werkgroep had weet van de naderende wijziging van de Wgr (al waren precieze tekst en ook het moment van inwerkingtreding haar nog niet bekend) en besteedde al aandacht aan enkele nieuwe wettelijke mogelijkheden voor de algemene besturen en de gemeenteraden. Het AB van GBLT sprak eerder namelijk al de wens uit dat de herziening van de Wgr mee kon worden genomen in de voorstellen om de governance te herzien. Dit in het kader van het efficiënter doorlopen van de verschillende zienswijzeprocedures.

Het vraagstuk ten aanzien van de herziening van de Wgr is ook besproken in het strategisch overleg met de (vertegenwoordigers van) secretaris-directeuren en hoofden middelen. Het strategisch overleg kwam na een gedegen gedachtewisseling tot het advies de herziening niet te combineren met het vraagstuk rondom de governance. Met name de gemeenten hebben behoefte om de komende periode rustig de tijd te nemen voor het bepalen van een koers voor alle nieuwe Wgr-mogelijkheden. Ter indicatie: een gemeente neemt gemiddeld deel aan 33 samenwerkingsverbanden waarvan er zeker 10 zijn gebaseerd op de Wgr. Voor de waterschappen zijn deze cijfers 19 en 7.

GBLT bleek de eerste GR te zijn die zich nu concreet met voorstellen meldde, terwijl 'in eigen huis' het denkproces nog op gang moet komen. In dat kader is dan ook, in haar vergadering van het algemeen bestuur van 6 juli 2022, besloten eerst de lopende governance-discussie af te ronden, zodat de GR van GBLT in ieder geval toekomstbestendig is. In de vergadering van het algemeen bestuur is vervolgens voorgesteld voor de herziening van de Wgr een nieuwe werkgroep samen te stellen. In dit voorstel is een aanpak voor de herziening weergegeven.

Voorgestelde aanpak

Voorgesteld wordt om voor de herziening van de Wgr een nieuwe werkgroep op te richten om de wijzigingen ten aanzien van de GR voor te bereiden. Een nieuwe werkgroep bestaande uit gewogen vertegenwoordiging vanuit de deelnemers, GBLT en ondersteuning met de benodigde expertise van een externe adviseur. Voor deze laatste kan worden gedacht aan een adviseur van het bureau Rijnconsult die ons ook heeft bijgestaan bij het vraagstuk ten aanzien van de toekomstvaste GR.

Als aanpak wordt voorgesteld de wijzigingen eerst ambtelijk voor te bereiden voordat deze bestuurlijk worden besproken in het algemeen bestuur. Mogelijk dat hiervoor ambtelijk wordt gekeken naar andere gemeenschappelijke regelingen in eigen huis. Dit geeft de bestuurders vervolgens de ruimte om in de vergadering van het algemeen bestuur hierop te reflecteren.

Voor de ambtelijke vertegenwoordiging kan worden gedacht aan vier vertegenwoordigers van regiefunctionarissen uit de deelnemende waterschappen en gemeenten. Aangevuld met juridische ondersteuning met kennis en ervaring met de Wgr vanuit de waterschappen en de gemeenten. De directie zal de ambtelijke ondersteuning organiseren bij het traject inclusief de benodigde expertise van een externe adviseur.

De uitkomsten worden vervolgens eerst getoetst in het strategisch overleg met een vertegenwoordiging van de secretaris-directeuren en de hoofden middelen. Na een positief advies wordt het voorstel door het dagelijks bestuur voor besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

In de notitie met de denklijnen in de bijlage worden de GR-aanpassingen weergegeven welke in het geding zijn. Naast deze thema's worden ook enkele technisch-redactionele correcties genoemd die te zijner tijd mee kunnen worden genomen. Deze wijzigingen zijn naar verwachting niet limitatief. Ongetwijfeld zal tijdens het proces blijken dat nieuwe technische of redactionele wijzigingen noodzakelijk zijn door tussentijdse wetswijzigingen en eventuele vernummeringen van artikelen. In elk geval moet worden gedacht aan:

- De bekendmaking van besluiten tot wijziging, verlenging of opheffing, dan wel besluiten tot toetreding en uittreding is gewijzigd. De tekst van de GR kan hierop worden aangepast.
- Onduidelijkheden, onjuiste artikelverwijzing en taalkundige aanpassingen correcties die t.z.t. kunnen worden meegenomen.

Wanneer moet de herziening gereed zijn?

GBLT heeft wettelijk tot 1 juli 2024 de tijd voor het doorvoeren van de wijzigingen. Deze tijdslijnen lijken ruim en roepen niet direct op tot urgentie. Echter zijn er een aantal overwegingen waarmee rekening moet worden gehouden in het tijdschema:

- De besluitvorming over de toekomst van de governance van de GR wordt in het vierde kwartaal van 2022 afgerond. Hierna ontstaat ruimte voor het wijzigen van de GR vanuit herziening van de Wgr.
- Door de gewijzigde besluitvormingsproces ten aanzien van het wijzigen van een GR moet rekening worden gehouden met een langere doorlooptijd. Ook moet rekening worden gehouden met de vergadermoment van het algemeen bestuur voor besluitvorming.
- Een langdurig traject verliest onderweg de focus en de motivatie. Dat pleit voor een compacte opzet.
- Medio 2021 heeft het bestuur besloten om tijdelijk een DVO af te sluiten met de gemeente Ommen voor het uitvoeren van de Wet WOZ en het belastingproces vanaf 1 januari 2022. Hierbij is ook de intentie uitgesproken voor een toetreding tot de gemeenschappelijke regeling per 1-1-2024. De besluitvorming over een eventuele toetreding moet echter nog plaatsvinden en vraagt net als de wijzigingen vanuit de Wgr een zienswijze procedure bij de deelnemers in GBLT.

Voorgesteld wordt het onderzoek als gevolg van de herziening WGR te starten in het laatste kwartaal van 2022. De voorstellen kunnen dan in het eerste kwartaal worden getoetst in het strategisch overleg en ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Een consequentie is wel dat de zienswijzen hierna worden behandeld in de algemeen bestuursvergadering in het tweede kwartaal. Een vergadering met, door de waterschapsverkiezingen in maart, mogelijk een andere samenstelling.

De werkgroep kan zich ook buigen over de mogelijkheid om de zienswijze procedures over herziening WGR en toetreding gemeente Ommen te combineren. In het geval de conclusie is dat dit mogelijk is kan ook worden besloten de zienswijze procedures te combineren. Dit in het kader van de bijbehorende tijdslijnen en het efficiënter doorlopen van het proces. Besluitvorming over een eventuele toetreding wordt in een separaat voorstel voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Bij een positieve besluitvorming kan (eventueel gecombineerd met gemeente Ommen) de zienswijze procedure plaatsvinden voor de zomerperiode waarna besluitvorming kan plaatsvinden in het derde kwartaal van 2023, eventueel met ingangsdatum 1-1-2024.

Personele gevolgen

De ambtelijke inzet volgt uit de aanpak. Naar verwachting zal deze niet bijzonder groot zijn.

Financiële gevolgen

De kosten van extern advies worden geschat op € 10.000 – €15.000.

Architectuurtoets

Niet van toepassing.

Juridische gevolgen

De juridische consequenties zijn het hoofdonderwerp van het onderzoek en moeten in de aanpak goed tot hun recht komen. De externe adviseur zal daarop wijzen. Democratische legitimiteit wordt bewaakt door de deelnemers en de bestuurders. Risico's voor de belastinguitvoering zullen door de directie worden bewaakt.

Publicatie

Publicatie komt pas in beeld wanneer de deelnemers de gemeenschappelijke regeling aanpassen.

Communicatie

De herziening van de Wgr is eerder al aangekondigd. De deelnemers zijn dus op de hoogte. Aanvullende communicatie is gewenst als de werkgroep het onderzoek afrondt met een advies.

Gevolgen voor privacy en informatiebeveiligingsrisico's

Geen.

Andere uitvoeringsgevolgen en risico's

Aan het uitvoeren van het onderzoek zijn naast bovenstaande punten geen andere risico's verbonden.

Evaluatie

De voortgang wordt periodiek gerapporteerd aan het algemeen bestuur.

Bijlagen

Notitie denklijnen herziening Wgr.pdf